Valiokunnan mietintö LaVM 13/2016 vp─ HE 168/2016 vp

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamiseksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla (HE 168/2016 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan ja työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:
- talousvaliokunta TaVL 39/2016 vp
- työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 9/2016 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- erityisasiantuntija Heini Färkkilä, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, työ- ja elinkeinoministeriö
- hallintoneuvos Eija Siitari, korkein hallinto-oikeus
- hallinto-oikeustuomari Minna Koskinen, Hämeenlinnan hallinto-oikeus
- professori Olli Mäenpää

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi jalometallituotteista annettua lakia, kauppakamarilakia, kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annettua lakia, perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annettua lakia, majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettua lakia, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettua lakia, merimiesten vuosilomalakia, Patentti- ja rekisterihallituksesta annettua lakia, työsopimuslakia, työntekijöiden lähettämisestä annettua lakia ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annettua lakia.

Valmis
5.0

Esityksessä ehdotetaan hallintoasioiden muutoksenhakusäännösten tarkistamista työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla niin, että oikaisuvaatimus olisi nykyistä laajemmin käytössä muutoksenhaun ensi vaiheena, jolloin hallintotuomioistuimeen saa valittaa vasta oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä.

Esityksessä ehdotetaan myös, että valituslupasääntelyn soveltamisalaa laajennetaan uusiin asiaryhmiin muutoksenhaussa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Haja-asutusalueiden vähittäiskaupan rahoitustuesta annettu laki ehdotetaan vanhentuneena kumottavaksi.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on jatkaa muutoksenhakusäännösten kehittämistä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla, tehostaa ja nopeuttaa oikeussuojan antamista hallintoasioissa sekä kehittää korkeimman hallinto-oikeuden roolia hallintoa ja hallintolainkäyttöä linjaratkaisuin ohjaavan tuomioistuimen suuntaan. Esityksellä pyritään myös edelleen yhtenäistämään ja selkeyttämään muutoksenhakusääntelyä eri asiaryhmissä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan kahden kuukauden kuluttua niiden vahvistamisesta.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksellä jatketaan muutoksenhakusäännösten kehittämistä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla. Esityksen tavoitteena on lisätä oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalaa ja merkitystä hallinnollisten riitaisuuksien ratkaisussa. Oikaisuvaatimuksen lisäämisellä uusiin asiaryhmiin pyritään parantamaan edellytyksiä pitää hallinnollisen oikeusturvan painopiste mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Näin pyritään lyhentämään muutoksenhaun kokonaiskestoa ja parantamaan hallintotuomioistuinten toimintaedellytyksiä.

Oikaisuvaatimus esitetään tässä yhteydessä lisättäväksi kauppakamarilakiin (878/2002), perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annettuun lakiin (517/1999) ja merimiesten vuosilomalakiin (433/1984).

Esityksessä ehdotetaan laajennettavaksi myös korkeimpaan hallinto-oikeuteen tehtävien valitusten luvanvaraisuutta. Valituslupasääntelyn laajentamisen tavoitteena on kehittää korkeimman hallinto-oikeuden asemaa ylimpänä tuomioistuimena nykyistä enemmän oikeuskäytäntöä ohjaavan tuomioistuimen suuntaan.

Valituslupaa koskevaa sääntelyä esitetään lisättäväksi jalometallituotteista annettuun lakiin (1029/2000), kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annettuun lakiin (1075/2000), perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annettuun lakiin (517/1999), majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annettuun lakiin (308/2006), tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettuun lakiin (1233/2006), merimiesten vuosilomalakiin

(433/1984), Patentti- ja rekisterihallituksesta annettuun lakiin (578/2013), työsopimuslakiin (55/2001), lakiin työntekijöiden lähettämisestä (447/2016) ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annettuun lakiin (920/2005).

Tässä vaiheessa oikaisuvaatimusta tai valituslupaa koskevia muutoksia ei esitetä sellaisiin lakeihin, joita koskeva erillinen lainsäädännön muuttaminen on jo muutoin vireillä tai tarkoitus käynnistää lähiaikoina. Näiden kohdalla muutoksenhakusäännösten muuttamisen tarve arvioitiin tai arvioidaan asianomaisen lainvalmisteluhankkeen yhteydessä.

Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että oikaisuvaatimusmenettelyn soveltamisalan laajentamisessa ja valituslupasäännöksen lisäämisessä uusiin asiaryhmiin on tavoitteena lyhentää muutoksenhaun kokonaiskestoa ja kehittää korkeimman hallinto-oikeuden roolia sekä yhtenäistää muutoksenhakusääntelyä. Valiokunta pitää esityksen tavoitteita perusteltuina ja tärkeinä. Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että perustuslakivaliokunta on kehottanut jo vuonna 2012 antamassaan lausunnossa valtioneuvostoa arvioimaan mahdollisuutta edelleen kehittää korkeimman hallinto-oikeuden roolia hallintolainkäyttöä ylimmän asteen linjaratkaisuin ohjaavan tuomioistuimen suuntaan (PeVL 32/2012 vp). Nyt käsiteltävä esitys on yhdenmukainen tämän tavoitteen kanssa.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa (TyVL 9/2016 vp) pitänyt hallituksen esityksen ratkaisuja oikaisuvaatimuksen ja valitusluvan osalta oikeina. Valiokunta on lausunnossaan kuitenkin pitänyt tärkeänä, että työ- ja elinkeinoministeriö seuraa esityksessä ehdotettujen lainmuutosten vaikutuksia. Myös talousvaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa (TaVL 39/2016 vp) pitänyt perusteltuna siirtää hallintoasioiden muutoksenhaun painopistettä mahdollisimman varhaiseen asian käsittelyvaiheeseen.

Hallituksen esityksestä ilmenevin perustein ja saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Viittaussäännös uhkasakkolakiin

Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksessä ei ole erikseen selostettu uhkasakkolain (1113/1990) säännöksiä muutoksenhausta. Hallituksen esityksessä ei esitetä muutoksia uhkasakkolakiin. Asialla on kuitenkin merkitystä siltä osin kuin esityksessä muutettaviksi ehdotetut lait sisältävät mahdollisuuden tehostaa päävelvoitetta uhkasakkolain mukaisin uhin.

Uhkasakkolain 24 §:n 1 momentin mukaan uhkasakon asettamista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta siten kuin muutoksenhausta päävelvoitteen määräämistä koskevaan päätökseen säädetään. Tämä lähtökohta ei ole sinänsä ongelmallinen suhteessa niihin hallituksen esityksessä tarkoitettuihin lakeihin, joihin sisältyy mahdollisuus tehostaa asetettua päävelvoitetta uhkasakkolain mukaisilla uhilla. Jos päävelvoitteesta valittaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen on valitusluvanvaraista, niin silloin myös uhan asettamisesta valittaminen päävelvoitteen yhteydessä on valitusluvanvaraista.

Uhkasakkolain 24 §:n 2 momentin mukaan uhkasakon tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämisuhan täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa sen sijaan hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tuomitsemisvaihetta koskevaa päätöksentekoa ei siten ole rajoitettu uhkasakkolaissa valituslupajärjestelmällä.

Lakivaliokunta katsoo, että informatiivisuussyistä niihin esityksissä tarkoitettuihin lakeihin, joihin sisältyy viittaussäännökset uhkasakkolakiin, tulee lisätä myös muutoksenhaun osalta viittaussäännös uhkasakkolakiin. Valiokunta ehdottaa yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin esitetyin tavoin tätä koskevia tarkennuksia esityksen 1., 3., 4. ja 5. lakiehdotukseen.

Valituslupajärjestelmän ulottuvuus markkinaoikeuden päätöksissä

Hallituksen esityksen nykytilaa koskevassa jaksossa kuvataan muutoksenhakua korkeimpaan hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan oikeuteen (HE, s. 8). Esityksen tekstin mukaan "Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan lainsäädännössä on asiaryhmiä, joissa korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitetaan markkinaoikeuden päätöksistä. Näitä ovat kilpailu- ja valvonta-asiat, julkisia hankintoja koskevat asiat sekä teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnollista rekisteröintiä koskevat asiat. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittaminen edellyttää valituslupaa. Asiasta säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 7 luvun 1 ja 2 §:ssä (100/2013)".

Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että edellä mainittu perustelulausuma on virheellinen. Esimerkiksi kilpailu- ja julkisia hankintoja koskevissa asioissa markkinaoikeuden päätöksestä valittaminen hallinto-oikeuteen ei edellytä valituslupaa. Myös talousvaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt asiaan huomiota (TaVL 39/2016 vp, s. 2). Eduskunnassa on kuitenkin parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle hankintamenettelyä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 108/2016 vp). Esityksellä on liittymä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muutoksenhakusäännöksiä koskeviin ehdotuksiin. Julkisia hankintoja koskevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nykytilaa siten, että markkinaoikeuden päätökseen valittaminen edellyttäisi jatkossa valituslupaa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta

5 luku. Erinäiset säännökset

16 a §. Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen. Pykälässä säädetään muutoksenhausta ministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen. Edellä yleisperusteluissa uhkasakkolain muutoksenhakusäännösten osalta esitetyistä syistä lakivaliokunta ehdottaa informatiivisuussyistä pykälään lisättäväksi viittaussäännöstä uhkasakkolakiin. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi, että pykälän 1 momenttiin lisätään virke, jonka mukaan muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen sekä keskeyttämisuhan asettamiseen ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

3. Laki kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

21 §. Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen. Esityksessä ehdotetaan pykälän 3 momenttia muutettavaksi niin, että hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Edellä yleisperusteluissa uhkasakkolain muutoksenhakusäännösten osalta esitetyistä syistä lakivaliokunta ehdottaa informatiivisuussyistä pykälään lisättäväksi viittaussäännöstä uhkasakkolakiin. Pykälän logiikan säilyttämiseksi asianmukaisin paikka uhkasakon muutoksenhakua koskevalle viittaussäännökselle on pykälän 2 momentti. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi, että pykälän 2 momenttiin lisätään virke, jonka mukaan muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa. Koska 2 momenttia ei hallituksen esityksessä ehdoteta muutettavaksi, tulee muutosehdotus huomioida myös lakiehdotuksen johtolauseessa.

4. Laki perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

14 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädetään muutoksenhausta aluehallintoviraston päätökseen. Edellä yleisperusteluissa uhkasakkolain muutoksenhakusäännösten osalta esitetyistä syistä lakivaliokunta ehdottaa informatiivisuussyistä pykälään lisättäväksi viittaussäännöstä uhkasakkolakiin. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi, että pykälän 2 momenttiin lisätään virke, jonka mukaan muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa.

5. Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

14 §. Muutoksenhaku. Pykälä sisältää säännöksen muutoksenhausta. Edellä yleisperusteluissa uhkasakkolain muutoksenhakusäännösten osalta esitetyistä syistä lakivaliokunta ehdottaa informatiivisuussyistä pykälään lisättäväksi viittaussäännöstä uhkasakkolakiin. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi, että pykälän 1 momenttiin lisätään virke, jonka mukaan muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa.

11. Laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

10 §. Muutoksenhaku. Pykälä sisältää säännökset muutoksenhausta akkreditointiyksikön päätökseen. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Lakivaliokunta pitää esitystä asianmukaisena.

Lakivaliokunnan asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että lakiin ei ole ehdotettu lisättäväksi oikaisuvaatimusmenettelyä. Myös talousvaliokunta on lausunnossaan (TaVL 39/2016 vp, s. 2) kiinnittänyt huomiota siihen, että lakiehdotuksessa tarkoitetun lain mukaisiin akkreditoinnin hyväksymistä koskeviin päätöksiin ei ole sisällytetty oikaisuvaatimusmenettelyä. Talousvaliokunnan mukaan ehdotuksen perustelut ovat näiltä osin melko niukat, ja talousvalio-

kunta on lausunnossaan pitänyt tarpeellisena harkita, olisiko akkreditointia koskevat päätökset syytä sisällyttää oikaisuvaatimuksen piiriin.

Vaatimuksenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annettu laki (920/2005, jäljempänä akkreditointilaki) on tuotesääntelyssä keskeinen vaatimustenmukaisuuden arviointia tekevien palvelujen tuottajien kannalta. Akkreditointilaissa säädetään arviointielinten kansallisesta akkreditointijärjestelmästä. Arviointielimellä tarkoitetaan vaatimustenmukaisuuden arviointipalveluja suorittavaa yhteisöä, laitosta tai muuta elintä ja akkreditoinnilla arviointielimen pätevyyden toteamista yhdenmukaisten kansainvälisten tai eurooppalaisten arviointiperusteiden mukaisesti. Lain tarkoituksena on varmistaa testausten, kalibrointien, sertifiointien ja tarkastusten sekä vastaavien vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen luotettavuus ja kansainvälinen hyväksyttävyys.

Akkreditointiyksikkönä toimii Suomessa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikkö. Käytännössä arviointielimen on osoitettava akkreditointia koskevassa hakemuksessaan täyttävänsä akkreditointilaissa säädetyt edellytykset. Akkreditointiyksikkö akkreditoi arviointielimen arvioituaan, että se täyttää akkreditointilain 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut edellytykset. Akkreditointipäätöksessä määritellään arviointielimen akkreditoitu pätevyysalue ja vahvistetaan menettelytavat, joilla pätevyyttä pidetään yllä ja seurataan. Päätös voidaan antaa määräajaksi. Voimassaolevassa akkreditointilaissa ei ole säännöksiä oikaisuvaatimusmenettelystä eikä valitusluvasta.

Lakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan akkreditointiyksikön päätökset edellyttävät asioiden huolellista selvittämistä ja päätösten asianmukaista perustelua jo ensi vaiheen hallintomenettelyssä. Akkreditointipäätökset ovat ainutkertaisia, ja niiden valmistelu on ajallisesti pitkä prosessi. Saadun selvityksen mukaan hakija on vahvasti mukana prosessissa ja käy dialogia akkreditointiyksikön kanssa. Oikaisuvaatimusmenettely aiheuttaisi käytännössä ainoastaan lisätyötä niin hakijalle kuin akkreditointiyksikölle. Oikaisuvaatimusmenettely ei tuottaisi tässä tarkoitettuihin päätöksiin lisäarvoa ja mahdollisesti pitkittäisi tarpeettomasti asioiden käsittelyä. Tämän vuoksi oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönotto tässä yhteydessä ei ole perusteltua. Lakivaliokunta katsoo, että ehdotettu ratkaisu on yhteensopiva niiden oikaisuvaatimusmenettelyn käytön kriteereiden kanssa, jotka ovat linjanneet oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönottoa aiemman uudistuksen yhteydessä (ks. HE 230/2014 vp, s. 42—43 ja PeVL 55/2014 vp, s. 3).

Edellä todetun perusteella lakivaliokunta katsoo, että hallituksen esityksen sisältämä ratkaisu on asianmukainen eikä akkreditointilakiin ole tarkoituksenmukaista lisätä oikaisuvaatimusmenettelyä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 168/2016 vp sisältyvät 2. ja 6.—12. lakiehdotuksen.*

Valiokunnan mietintö LaVM 13/2016 vp

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 168/2016 vp sisältyvät 1. ja 3.—5. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

jalometallituotteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jalometallituotteista annetun lain (1029/2000) 16 § ja
lisätään lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

16 §

Muutoksenhaku tarkastuslaitoksen päätökseen

Tarkastuslaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

16 a §

Muutoksenhaku ministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen

Ministeriön ja valvontaviranomaisen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen sekä keskeyttämisuhan asettamiseen ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa.

Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki

kauppakamarilain 3 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kauppakamarilain (878/2002) 3 ja 10 §, sellaisena kuin niistä on 10 § laissa 1006/2015, seuraavasti:

3 §

Kauppakamarin perustamislupa

Luvan kauppakamarin perustamiseen myöntää Keskuskauppakamarin esityksestä työ- ja elinkeinoministeriö. Lupa voidaan myöntää yhteisölle, jolla on kauppakamarille säädettyjen julkisten tehtävien hoitamiseen tarvittavat taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset.

Keskuskauppakamarin tekemään esitykseen on liitettävä yhteisön säännöt ja 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu vahvistus toiminta-alueesta sekä selvitys siitä, että yhteisö täyttää 1 momentissa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi peruuttaa 1 momentissa tarkoitetun luvan, jos luvan antamisen olennaiset edellytykset eivät enää täyty.

10 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen 3 §:n 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Muuhun päätökseen ja oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

3.

Laki

kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain (1075/2000) 21 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1010/2015, seuraavasti:

21 §

Muutoksenhaku aluehallintoviraston päätökseen

— —
Muuhun aluehallintoviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa. (Uusi)
Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.
— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4.

Laki

perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan perintätoiminnan luvanvaraisuudesta annetun lain 517/1999 14 §, sellaisena kuin se on laissa (1008/2015), seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Aluehallintoviraston päätökseen 11 ja 12 §:ssä tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun aluehallintoviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tässä laissa tarkoitettua päätöstä toimiluvan peruuttamisesta on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

5.

Laki

majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 14 §:n 1 momentti seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhausta uhkasakon asettamiseen ja maksettavaksi tuomitsemiseen säädetään uhkasakkolaissa.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

6.

Laki

tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 10 §:n 2 momentti, sellaisena kun se on laissa 1530/2009, seuraavasti:

10 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

— —

Tilaaja saa hakea aluehallintoviraston päätökseen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

— —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki

merimiesten vuosilomalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimiesten vuosilomalain (433/1984) 26 § 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1025/2011, ja
lisätään lakiinsiitä lailla 408/1999 kumotun 28 §:n tilalle uusi 28 § seuraavasti:

26 §

Ulkomaalaiselle työnantajalle myönnettävä poikkeuslupa

— —

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää vain, kun siihen on painavia syitä. Ennen luvan myöntämistä on pyrittävä varmistamaan, ettei poikkeusluvan myöntäminen aiheuta olennaisia muutoksia työntekijöiden tässä laissa säädettyyn asemaan.

28 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.
Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

8.

Laki

Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain (578/2013) 7 § 1 momentti seuraavasti:

7 §

Muutoksenhaku Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen muissa asioissa

Patentti- ja rekisterihallituksen päätökseen muussa kuin 6 §:ssä tarkoitetussa asiassa saa, jollei muualla toisin säädetä, hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

9.

Laki

työsopimuslain 11 a luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 7 §, sellaisena kuin se on laissa 451/2012, seuraavasti:

11 a luku

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

7 §

Muutoksenhaku

Tässä luvussa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

10.

Laki

työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 38 §:n 2 momentti seuraavasti:

38 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

— —

Laiminlyöntimaksua koskeva päätös on annettava laiminlyöjälle tiedoksi siten kuin hallintolaissa säädetään. Jos laiminlyöjä on lähettävä yritys eikä sillä ole Suomessa 8 §:ssä tarkoitettua edustajaa, annetaan maksupäätös kuitenkin tiedoksi siten kuin tässä laissa säädetään taloudellis-

ten hallinnollisten seuraamusten ja sakkojen valtioiden rajat ylittävästä tiedoksiannosta. Laiminlyöntimaksua koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

11.

Laki

vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) 10 § seuraavasti:

10 §

Muutoksenhaku

Akkreditointiyksikön päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

12.

Laki

haja-asutusalueiden vähittäiskaupan rahoitustuesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan haja-asutusalueiden vähittäiskaupan rahoitustuesta annettu laki (1086/1974).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 11.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok
varapuheenjohtaja Eva Biaudet r
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Mika Niikko ps
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ville Tavio ps
varajäsen Joona Räsänen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mikko Monto